

Rys. 6. Zestawu Piccolo Motor Control Developer's Kit

Trójfazowy falownik wektorowy (2)

Opis zestawu TMS320F28035

Po odpowiednim przygotowaniu teoretycznym możemy już przyrzeć się zawartości zestawu ewaluacyjnego. Texas Instruments oferuje dwie wersje zestawu, prostsza umożliwi sterowanie jednym silnikiem, a bardziej rozbudowana – dwoma silnikami jednocześnie. Do testów została udostępniona bogatsza wersja zestawu.

Od pierwszej chwili zestaw robi wrażenie swoimi rozmiarami i bogactwem wyposażenia. Sporej wielkości pudło zawiera wszystkie komponenty (rys. 6), umożliwiające budowę i przetestowanie falownika. Nie zapomniano o kablach sieciowych z trzema standardami wtyczek ani o kabelku USB, co się nagminnie zdarza na przykład producentom drukarek. W skład zestawu *Piccolo Motor Control Developer's Kit* wchodzi:

1. Główna płyta bazowa, zawierająca dwa stopnie mocy w układzie mostka trójfazowego, zbudowana w oparciu o scalone sterowniki DRV8402. Poza tym płyta zawiera aktywny 2-fazowy układ korekcji

współczynnika mocy (PFC), gniazdo dla modułu mikrokontrolera oraz optoizolowany emulator interfejsu USB « JTAG do komunikacji z PC.

2. Płyta Piccolo Control Card z mikrokontrolerem TMS320F28035, wykonana w postaci modułu DIMM 100-pin, wkładanego w gniazdo na płycie bazowej (rys. 7). Takie rozwiązanie umożliwia wymienne stosowanie modułów z różnymi typami kontrolerów rodziny F2000, w różnych płytach bazowych. Moduł jest przystosowany do zasilania 5 V, zawiera stabilizator napięcia z filtrem zakłóceń, kwarc zegarowy, izolowany interfejs RS-

232, przełączniki konfiguracyjne oraz wprowadzone na złącze wszystkie istotne piny mikrokontrolera. Moduły Control Card mogą być też zakupione oddzielnie i wykorzystywane przez konstruktorów we własnych projektach.

3. Dwa 3-różfazowe silniki z wirującym magnesem (PMSM) o mocy 30 W/24 V.
4. Zasilacz sieciowy 24 V/60 W
5. Płyta z oprogramowaniem: Code Composer Studio IDE V3.3. Załączona wersja jest przeznaczona do mikrokontrolerów rodziny TMS320C2000. Jest to bezpłatna wersja demo, bez ograniczeń funkcjonalności, ale z ograniczeniem kodu wynikowego do 32 kB.
6. Broszura *Quick Start Guide* – instrukcja przygotowania zestawu do pracy. Zawiera krótki opis funkcjonalny sprzętu, sposób ustawienia zworek i przełączników konfiguracyjnych, opis instalacji oprogramowania.

Rys. 7. Płytką Piccolo Control Card z mikrokontrolerem TMS320F28035

Konfiguracja sprzętowa

Na rys. 8 pokazano schemat blokowy kompletnego falownika, sterującego dwoma silnikami trójfazowymi z wirującym magnesem (PMSM). Stopnie wyjściowe mocy wykorzystują układy scalonych mostków tranzystorowych DRV8402. Każdy układ DRV8402 zawiera 4 gałęzie półmostkowe i może sterować mocą wyjściową do 250 W (50 V/5 A), przy sprawności do 96%. Ze względu na ograniczenia konstrukcyjne płytki demonstracyjnej, moc maksymalna zestawu wynosi 40 W przy chłodzeniu naturalnym i 80 W przy wymuszonym obiegu powietrza. Wewnętrzny układ kombinacyjny sterownika DRV8402 generuje sygnały sterujące górnymi i dolnymi tranzystorami mostka trójfazowego na podstawie trzech sygnałów wejściowych. Czwarta gałąź mostka nie jest wykorzystywana w tej aplikacji, jednak jest też okablowana i może posłużyć np. do eksperymentów z silnikami krokowymi lub BLDC. Pomiar prądów fazowych umożliwiają rezystory szeregowe, włączone w gałęzie mostka od strony masy, napięcia pomiarowe są dołączone do wejść przetwornika ADC w procesorze za pośrednictwem wzmacniaczy

operacyjnych (OPA2350). Dla silnika nr 1 dokonywany jest także pomiar napięć fazowych. Napięcie zasilające DC-Bus (24 V) jest kontrolowane przez układ dwufazowego, aktywnego korektora współczynnika mocy (PFC). Układ PFC optymalizuje kształt prądu pobieranego oraz stabilizuje napięcie DC-Bus.

Procesor TMS320F28035 jest przystosowany do programowania ISP i debugowania programów za pośrednictwem standardowego interfejsu JTAG. Na płytce bazowej znajduje się emulator USB « JTAG, zbudowany na układzie FT2232.

Płytką bazową jest wyposażona w dużą liczbę zwerek konfiguracyjnych oraz złączy z wyprowadzonymi sygnałami. Daje to możliwość przeprowadzania eksperymentów w różnorodnych konfiguracjach układowych i podłączania dodatkowych urządzeń jak:

- Enkoder lub czujnik prędkości obrotowej silnika. Płytką zawiera złącza do przyłączenia enkodera do wejść demodulatora kwadraturowego (QEP) lub czujnika obrotów do wejść licznika/komparatora (CAP-1).
- Optoizolowane i buforowane we/wy komunikacji szeregowej, umożliwiające sterowa-

nie falownika z komputera nadrzędnego (host) w standardach RS-232, CAN.

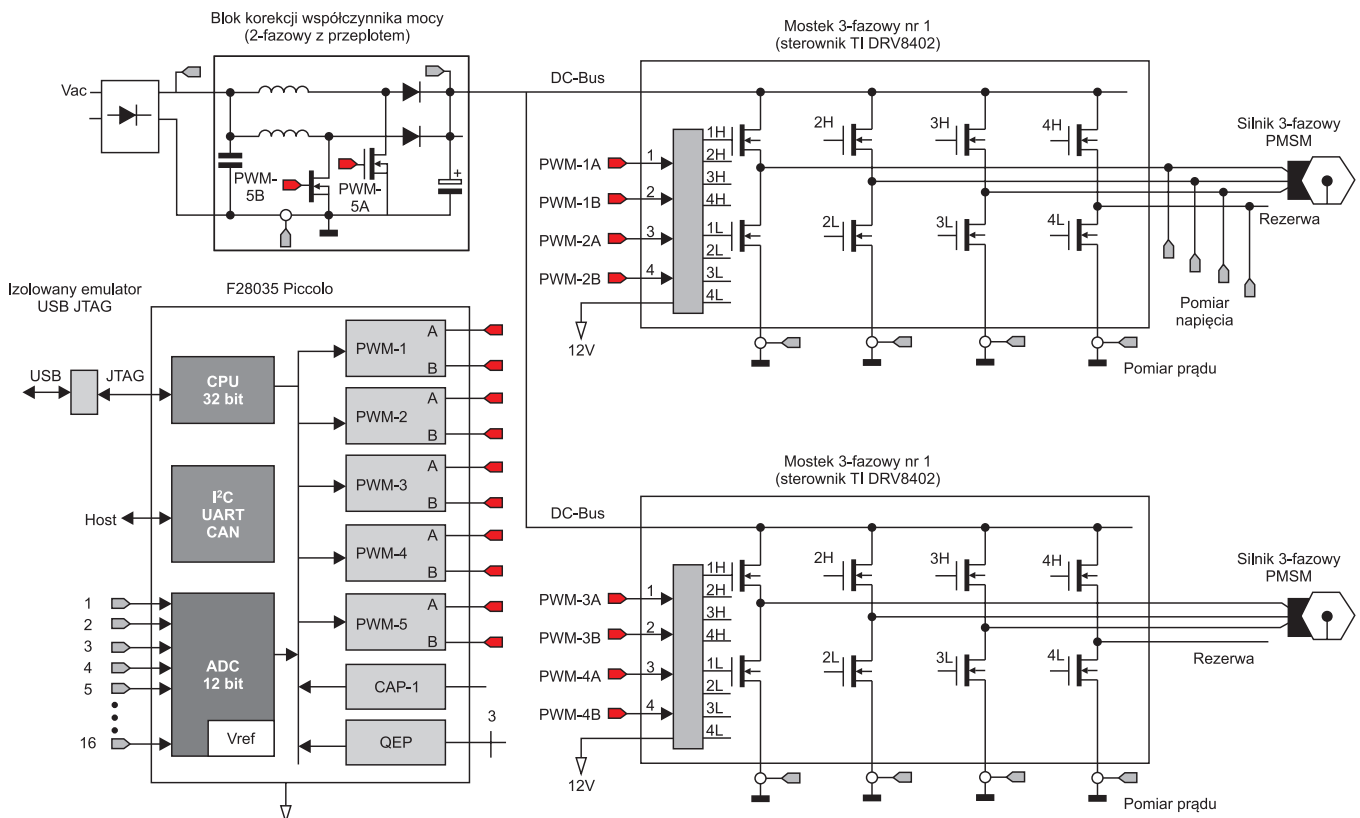
- Gniazdo zewnętrznego emulatora/programatora JTAG.
- Możliwość zewnętrznego zasilania szyny DC-Bus z pominięciem korekcji PFC.

Zgodnie z broszurą informacyjną, pierwszym krokiem jest zainstalowanie na PC środowiska Code Composer Studio oraz pobranie uzupełniającej dokumentacji zestawu ewaluacyjnego ze strony internetowej TI.

Code Composer Studio IDE

CCStudio jest zintegrowanym środowiskiem programistycznym (IDE), umożliwiającym tworzenie oprogramowania dla wszystkich mikrokontrolerów i procesorów sygnałowych firmy Texas Instruments. Praca z tym oprogramowaniem nie różni się znacząco od pracy w innych środowiskach programistycznych. Podstawowymi językami programowania są C/C++ oraz assembler. Budowa programu oparta jest o projekt, będący zbiorem plików zawierających między innymi: kod źródłowy aplikacji, polecenia konfiguracyjne, odwołania do funkcji bibliotecznych, skrypty budowy aplikacji. Podstawowe cechy środowiska Code Composer Studio:

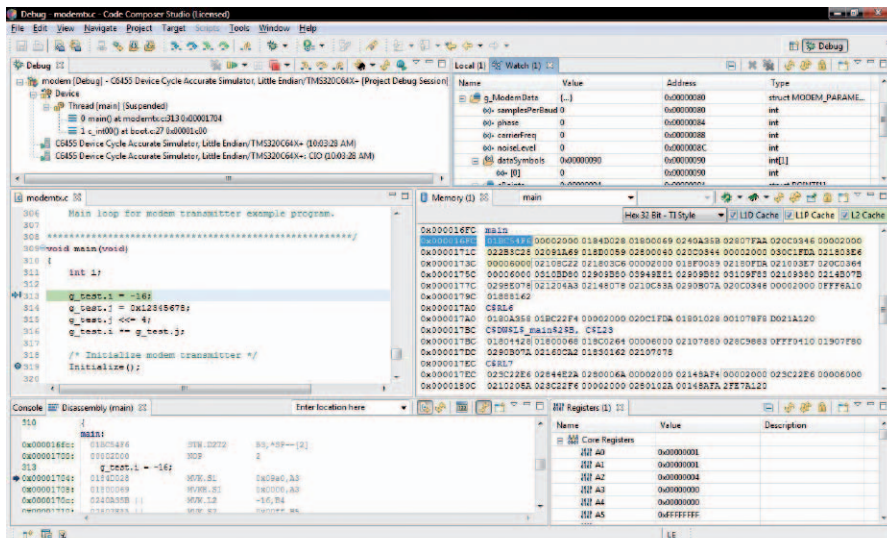
- Obsługa wszystkich rodzin mikrokontrolerów i procesorów DSP produkcji Texas Instruments oraz procesorów z rdzeniem ARM7, ARM9, ARM11, Cortex.
- Rozbudowany kompilator C/C++ z możliwością profilowania i optymalizacji kodu programu.

Rys. 8. Schemat blokowy kompletnego falownika

- Bogata oferta bibliotek dodatkowych: funkcji matematycznych, współpracy z urządzeniami peryferyjnymi (wbudowanymi i zewnętrznymi), algorytmów sterowania (transformacje, pętle regulacyjne).
- Współpraca z procesorami poprzez emulator JTAG – podgląd całej mapy pamięci z możliwością podglądania zmiennych, markerów, pułapek programowych i punktów próbkowania.
- Możliwość graficznego przedstawienia przetwarzanych zmiennych (także analiza FFT)
- Możliwość bezpośredniego wydawania poleceń z okna dialogowego, łącznie z trybem pracy RealTime.
- Współpraca z systemami operacyjnymi DSP-BIOS i RTOS.
- Możliwość rozbudowy środowiska za pomocą wtyczek (plug-in).

Rys. 9 przedstawia typowy pulpit roboczy środowiska CCStudio, z otwartymi następującymi oknami: zarządzania projektem, podglądu zmiennych, kodu źródłowego, mapy pamięci, kodu wynikowego assemblera, podglądu rejestrów CPU.

Rys. 9. Przedstawia typowy pulpit roboczy środowiska CCStudio

- Wersja *Microcontroller* z ograniczeniem rozmiaru kodu wynikowego do 32 kB dla TMS320C2000 oraz do 16 kB dla MSP430.

Dokumentacja dołączona do zestawu

Po rozpakowaniu pobranych plików na dysku komputera tworzone są dwa foldery:

TI_F28xxx_SysHW – Dokumentacja sprzętu: opisy i schematy wszystkich płytek elektroniki. Dostępne są pliki tekstowe i graficzne PDF, a także schematy w formacie .SCH i .PCB oraz Gerbera. Dokumentacja obejmuje nie tylko płytki wchodzące w skład zestawu ewaluacyjnego, ale też moduły z innymi procesorami rodziny C2000.

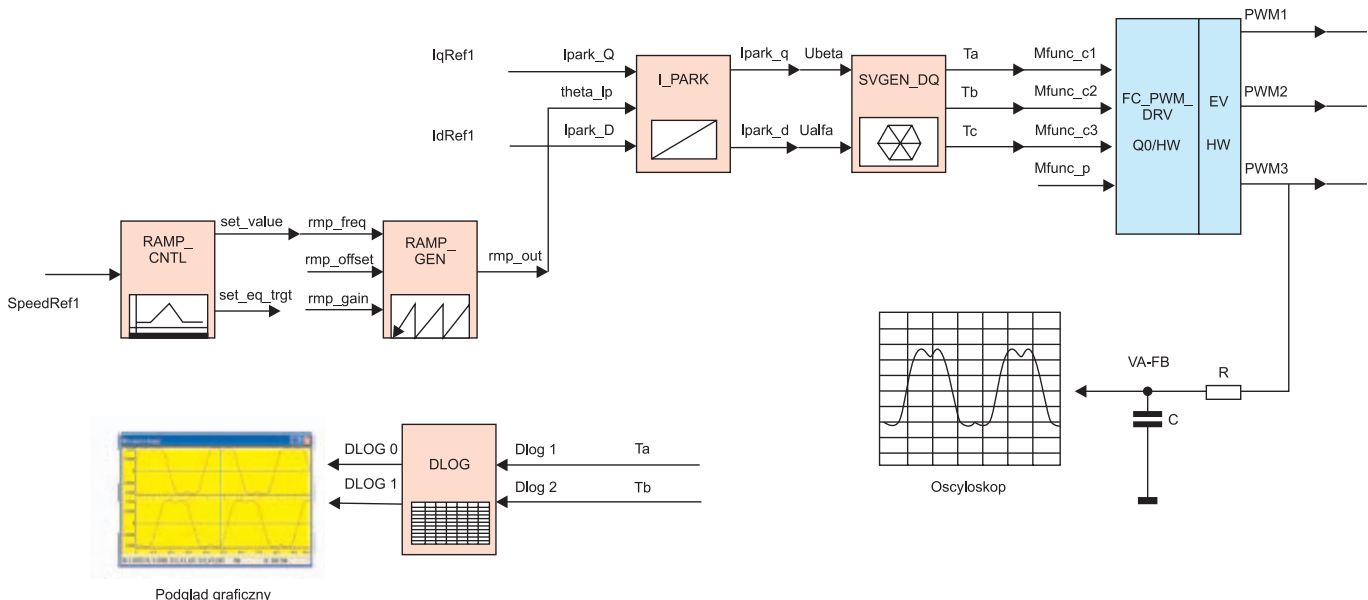
TI_F28xxx_SysSW – Dokumentacja oprogramowania: podstawy obsługi Code Composer Studio, przykładowe projekty programów, biblioteki pomocnicze, materiały szkoleniowe itp. Podobnie jak w przypadku sprzętu, dokumentacja zawiera także wiele informacji dodat-

kowych, niepowiązanych bezpośrednio z zestawem ewaluacyjnym.

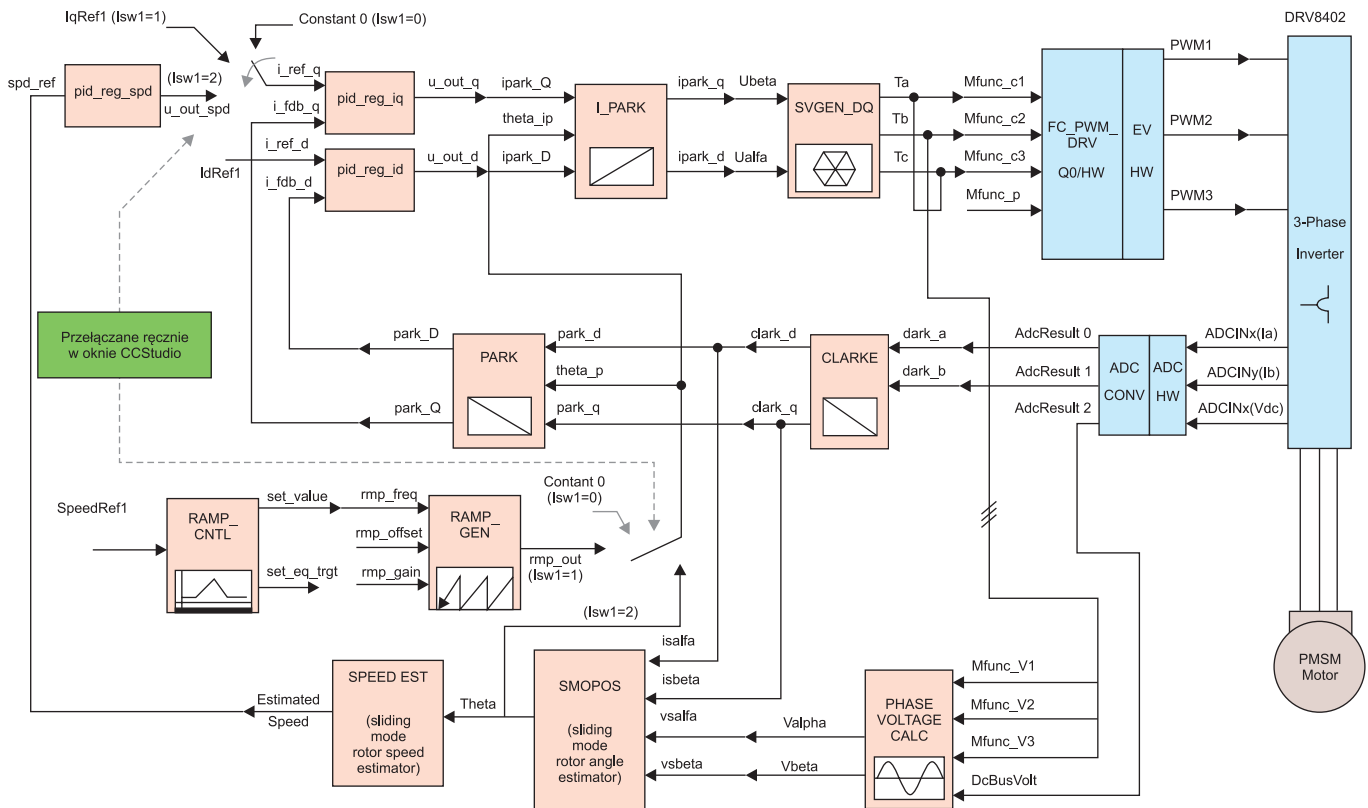
Dokumentacja jest tak obszerna, że zadowolili najbardziej wymagającego konstruktora. Jedyną wadą jest brak spisu – przewodnika po dziesiątkach plików, co utrudnia znalezienie najbardziej potrzebnych informacji.

Ćwiczenia praktyczne

Do dalszej pracy z zestawem ewaluacyjnym najbardziej przydatny jest dokument „Field Oriented Control of PM Motors” (plik *2xPM_Motors.pdf*). Tekst rozpoczyna się od teoretycznego wykładu na temat zasady działania silnika PMSM i falownika wektorowego. Następnie, po krótkim opisie konfiguracji sprzętowej, przechodzimy do uruchomienia i testowania zestawu. Proces budowania oprogramowania falownika jest podzielony na 6 etapów o coraz wyższym poziomie komplikacji, poczynając od uruchomienia pojedynczych modułów programu, a kończąc na

Rys. 10. Minimalna konfiguracja do kontroli poprawności działania modułu odwrotnej transformacji I_PARK, generatora napięć wyjściowych SV_GEN i modulatorów PWM

Rys. 11. Kompletny falownik po dodaniu pętli regulacji prędkości *pid_reg_spd*

kompletnym, działającym urządzeniu. Kolejne czynności są opisane tak szczegółowo, że można je poprawnie wykonać nawet bez doświadczenia w pracy ze środowiskiem Code Composer Studio. Do wykonania testów i regulacji potrzebny będzie woltomierz i amperomierz, przyda się też oscyloskop (nie jest niezbędny). Po otwarciu projektu 2xPM_Motors i skonfigurowaniu pulpitu roboczego CCSstudio, przystępujemy do uruchomienia aplikacji. Zasoby sprzętowe mikrokontrolera są na tyle duże, że można załadować aplikację do pamięci RAM, bez programowania flash. W takiej konfiguracji CCSstudio umożliwia załadowanie i uruchomienie aplikacji jednym kliknięciem, a kolejne wersje oprogramowania falownika startują bardzo szybko. Zmiana poziomu 1...6 odbywa się poprzez edycję parametru LEVEL w pliku konfiguracyjnym.

Poziom 1: Minimalna konfiguracja, do kontroli poprawności działania modułu odwrotnej transformacji I_PARK, generatora napięć wyjściowych SV_GEN i modulatorów PWM (rys. 10). Pomocnicze moduły oprogramowania RAMP_CNTL i RAMP_GEN służą do zadawania prędkości obrotowej. Efekt działania układu można oglądać w oknie rejestratora graficznego lub na ekranie oscyloskopu podłączonego do wyjść PWM1...PWM3. Na tym etapie silniki nie są jeszcze podłączone do wyjść falownika.

Poziom 2: Wreszcie mamy możliwość pokręcić silnikami. Testowane są moduły: przetwornika A/C i obliczania napięć fazowych, transformacji CLARKE i PARK. Zgodnie z instrukcją należy wykonać kalibrację przetworników A/C i prądów fazowych dla obu silników.

Poziom 3: Po dołączeniu pętli regulacyjnych momentu obrotowego i strumienia magnetycznego falownik jest już prawie gotowy. Na tym etapie dobieramy optymalne parametry regulatorów PI, kolejno dla silnika 1 i 2.

Poziom 4: Estymatory pozycji. W poprzednich etapach informacja o pozycji rotora i prędkości obrotowej była symulowana przez generator RAMP_GEN. Teraz uruchamiamy estymatory pozycji (SMOPOS) i prędkości (SPEED EST) oraz włączamy je w pętlę regulacyjną.

Poziom 5: Po dodaniu pętli regulacji prędkości *pid_reg_spd* falownik jest kompletny (rys. 11). Ostatnią czynnością regulacyjną jest optymalizacja parametrów pętli regulacji prędkości obrotowej i jej współpracy z estymatorami prędkości i pozycji. Pokazany na rysunku programowy przełącznik *Lsw1* umożliwia zmianę konfiguracji: wirnik unieruchomiony prądem trzymania (*Lsw1* = 0), wirnik obraca się, zamknięta tylko pętla prądowa (*Lsw1* = 1), pełna regulacja wektorowa FOC (*Lsw1* = 2).

Poziom 6: Teraz obydwie silniki jednocześnie. Po wyregulowaniu wszystkich parametrów osobno dla obu silników, możemy teraz uruchomić obydwie i sterować nimi niezależnie od siebie. Parametry konfiguracyjne i robocze (prędkość, moment) można zadawać w czasie rzeczywistym, bezpośrednio z ekranu roboczego CCSstudio.

Na końcu instrukcji mamy jeszcze odsyłacze do innych zestawów ćwiczeń, np. testowanie układu korekcji współczynnika mocy, dostosowanie układu i oprogramowania do

sterowania silnikiem indukcyjnym. Odpowiednie opisy znajdują się w już pobranych plikach dokumentacji lub są dostępne na stronie TI.

Podsumowanie

Pomimo dość skomplikowanych zagadnień, zestaw ewaluacyjny i ćwiczenia są tak przygotowane, że w pewnym momencie praca staje się przyjemnością – jak zabawa zestawem klocków „Lego Robotics”. Efektem tej zabawy jest zdobycie dużego zasobu wiedzy na temat falowników wektorowych i korzystania z Code Composer Studio. Gratulacje dla Texas Instruments za interesujący sposób prezentacji swoich produktów.

Jacek Przepiórkowski

Literatura:

1. Dokumentacja zestawu „Piccolo Motor Control and PFC Developer's Kit” – Texas Instruments
2. Designing High-Performance and Power-Efficient Motor Control Systems – opracowanie Texas Instruments
3. Wektorowe sterowanie silnikami indukcyjnymi – „Elektronik” nr 10/2008
4. Code Composer Studio Getting Started – Texas Instruments
5. Sensorless Field Oriented Control (FOC) for a Permanent Magnet Synchronous Motor – nota aplikacyjna Microchip Technology
6. Modulacja napięcia w przemienniku napięciowym, metoda napięciowego wektora przestrzennego – opracowanie firmy CEiA ELPOL – Radom